

Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích

Oponentský posudek na diplomovou práci

Název práce: Perifrastické jednotky pro vyjádření pasivní rezultativnosti v kontrastivní perspektivě
Autorka práce: **bc. Marcela Bulvová**
Vedoucí práce: **PhDr. Jana Pešková, Ph.D.**

Předkládaná diplomová práce zpracovává téma nesmírně zajímavé, ale zároveň poměrně obtížné jak v rovině teoretické, tak v rovině interpretace jazykového vzorku. Autorka k tématu přistupuje solidně teoreticky vybavená, opírajíc se o relevantní literaturu, se záměrem zjistit, zda se české překlady shodují s významem pasivní rezultativnosti a do jaké míry se snaží čeští překladatelé zachytit významové odstíny jednotlivých opisných vazeb (str. 40).

Teoretickou část otevírá autorka problematikou vymezení opisných vazeb dle kritérií formálních a sémantických, dále stručně představuje druhy opisných vazeb, aby se zaměřila na vazby s pasivně rezultativním významem. Tento oddíl je pak uzavřen pojednáním o českém vidu a precizním shrnutím celé teoretické části. Příjemci se zde předkládá výborná syntéza různých aspektů, srovnání a konfrontace názorů konzultovaných autorů. Autorce se zde podařilo výstižně proniknout do problematiky a nabídnout ucelený a vnitřně kompaktní výklad.

V praktické části přistupuje autorka k analýze dat získaných v paralelním korpusu s hypotézou, dle níž typologická odlišnost obou jazyků způsobuje nezachování přesných významů opisných vazeb (str. 40). Autorka volí vhodnou metodu pro práci s paralelním korpusem, jazykovou analýzu provádí primárně směrem ze španělštiny do češtiny a doplňuje ji i směrem opačným. Vzorek omezuje početně i z hlediska žánru, kdy volí texty beletristické a publicistické. Sleduje rovněž frekvence sloves, které typicky vstupují do pozorovaných opisných vazeb a jednotlivá zjištění opatřuje komentáři. Bylo zde nějaké očekávání ohledně rozdělení žánrů?

Zatímco teoretická část představuje vysoce kvalitativně vyváženou část, kvalita vlastní analýzy působí poněkud rozkolísaně. Precizní práce s korpusem a zajímavá hodnocení některých výskytů ruší několik diskutabilních postupů či závěrů.

Hned v první zkoumané perifrázi (*estar + part.*) se analyzují nejvíce frekventovaná slovesa – *disponer, sentar, hacer*. Domnívám se, že u této značně polyfunkční vazby je frekvenční hledisko spíše ku škodě, neboť takto zvolená slovesa (spíše jejich participia) vzbuzují pochybnosti o skutečně pasivně rezultativním významu. U participia *dispuesto* lze jistě uvažovat spíše o adjektivním aspektu/použití (viz významový posun *disponer > dispuesto*), u participa *sentado* může hrát roli mezijazykový rozdíl sloves *sedět* (spíše jako sloveso procesu) proti *sentarse* (jako sloveso telické, tedy s rysem +LÍMITE) a sloveso *hacer* může zavádět svou polysémií. Podobně by se mohlo pochybovat o čistě pasivně rezultativním významu u výrazů *ir dirigido, ir acompañado* či *salir vestido*.

Některá objasnění jednotlivých sloves jsou ve srovnání s jinými strohá, např. u slovesa *grabar* na str. 54 (mimochodem, zde je uvedeno, že se jedná o třetí nejčastější sloveso, nicméně na str. 51 se neobjevuje v seznamu nejvíce frekventovaných sloves).

Zatímco komentáře výskytů působí leckde spíše deskriptivně než explikativně a bez zřetelně vymezených tendencí překladu, závěrečné shrnutí naopak přináší přehlednou cennou syntézu různých překladatelských řešení. Mám na mysli tabulky v kapitole 5 (*Závěr praktické části*), v nichž jsou shrnuty prostředky použité v českých překladech pasivně rezultativních vazeb. Pro účely obhajoby směřuji autorce dotaz: bylo by možné nějakým způsobem kvantitativně zachytit zmíněné tendence uvedené v závěru? Např. zda jasně převažoval překlad trpným rodem, atp.?

Práci velmi prospívá kultivovaný jazykový projev, výborné formulování myšlenek, text téměř prostý chyb a příjemné formální zpracování.

Závěr: Domnívám se, že Bc. Marcela Bulvová prokázala schopnost asimilovat odbornou literaturu, logicky a strukturovaně danou problematiku. Dále dokázala formulovat jasná kritéria analýzy, zvolit vhodný jazykový vzorek, vyhodnotit jej a učinit dobře zdůvodněné závěry. Proto s plnou zodpovědností tuto práci i přes výše uvedené připomínky **doporučuji k obhajobě** a předběžně ji hodnotím známkou **velmi dobře** s tím, že výsledná známka bude stanovena na základě obhajoby.

V Českých Budějovicích, 7. června 2021.

.....

doc. Mgr. Miroslava Aurová, Ph.D.